

A Magyar Királyi Bányászati és Erdészeti Akadémia és jogutód intézményeinek valétatablói 1874–1962

Valétatabló. A nagybetűs ballagási tabló egy pillanattfelvétel: őrzi az arcképet, az öltözet egy részét, neveket, helyeket, évszámokat, szakmai jelképeket, de az életünk során a valétatablóiig tartó diákevek gyökerekként határozzák meg és táplálják a személyiség törzsét.

A tabló a kívülálló szemlélőnek megmutatja tényyszerűen, hogy ki, hol, mikor és mit tanult. A valétatabló az azon lévőeknek – visszatekintve az egykori pillanattfelvételre – ennél sokkal több: emlékek, öröm- és bánatkönyvek, mosoly a fiatal vidám életerő felett és melabú a kikerülhetetlen elmúlás miatt.

A régi, évszázados selmeci és soproni valétatablók kapcsán már kívülállók vagyunk, de a neveken-helyeken-dátumokon túltekintve mégis tudjuk, hogy a rajta lévő valétánsokat erősen formálta a kultúrkincset jelentő selmeci diák-hagyomány.

Dr. Bende Attila soproni egyetemi oktató személyes selmeci hagyományápoló küldetést is teljesítve, egyben történelmi mulasztást pótolva egy páratlan múltbeli selmeci-soproni ballagásra, valétára hívja a szerencsés olvasót „A Magyar Királyi Bányászati és Erdészeti Akadémia és jogutód intézményeinek valétatablói 1874–1962” című album-könyvével.

Az erdőmérnök szerkesztő-író soproni szerzőtársaival hatalmas feladatra vállalkozott azzal, hogy tudományos alaposággal egy csodás kiállítás könyvben összegyűjtötte az 1874 és 1962 közötti 88 év valétatablóit.

A 60 számozott példányban megjelent műrehek hét nagyobb fejezetből áll. Ennek keretében 462 jegyzetelt for-

ráshivatkozás mellett megismerhető dr. Sági Éva szerzőségében a bányászati, kohászati és erdészeti oktatás 1735 és 1962 közötti kronológiája.

Dr. ifj. Sarkady Sándor és dr. Bende Attila együttes tanulmányban ismerteti a selmechányai valétálás kialakulását és soproni továbbélését. Szemerey Tamás a nóták és nótáskönyvek történetét közli, Bende Attila pedig további három fejezetben a bányászati és az erdészeti felsőoktatás diákjainak viseleteit mutatja be, valamint a diákélet emlékkörzőit (korsó, bál meghívók, táncrendek, bal-eklapok, valétaszalagok, valétaúvek, valétakönyvek-emlékalbumok, valétabotok tárgykörben) ismerteti.

Végül bemutatja – a könyv tetemes részét kitöltve – Selmechtől Sopronig történelmi korszakokon átívelő, névsoros és magyarázó-értékelő leírást is tartalmazó valétatabló-galériát, melyből az 1956 utáni vancouveri erdőmérnökök sem hiányoznak. A zárófejezetben Bende Attila és Sági Éva többek között közreadja a számos esetben ezidáig ismeretlen tablók és csoportképek, valamint a valétaelnökök és a páratlanul gazdag ábrák jegyzékét is. A selmeci szellemiséghez méltó együttműködés jegyében számos közgyűjtemény és magánszemély segítette a kiadvány ilusztrálását.

Az albumot lapozva szinte az Alma Mater falain hosszú sorban és időrendben láthatjuk magunk előtt a nagy elődöket. A szerkesztő Bende Attila ezen igényes, művészi megjelenésű könyvben összegyűjtötte és képletesen az Alma Mater falára helyezte évfolyamok láncolataként a régi valétatablókat. Összefűzte azt, ami eddig szétszóródott, s ha jó szerencsénk van belelapozni e kötetbe, akkor a szívünkben vannak a régiek, az elődök és kinek-kinek a közelebbi-távolabbi valétaemlékek. A könyv annyira eleven-élő, hogy némileg átszerkesztve, szinte örömmel mondhatjuk Dsida József (egyebekben

a selmeci diákmúltat elsírató) verssorait: „Jó volna újra Selmechányán lenni / Grubenkabátos veterán diák, / Kit nem izgat filiszter világ.”

A tablógalériát közreadó emlékalbum hiánypótló, tartalmában szakszerű és tudományos, formájában rendkívül igényes és művészi, méretében-súlyában impozáns (35×30×4 cm és több mint 3 kg). E pazar kivitelezés pedig a Pytheas Könyvmanufaktúra és Jeney Zoltán művészeti vezető munkáját dicséri.

Ezt a könyvet nem lehet ágyban fekve lapozgatni, csak állva vagy ülve és asztalra téve – s így fejet hajtva – lehet csak olvasni: fejet hajtva a könyv szépsége, tartalmi gazdagsága, a benne lévő elődök emléke és a szerkesztő-szerzők tiszteletre méltó, emlékkörző tudományos munkássága előtt. A kötet megrendelhető a szerkesztő-szerzőnél (bende.attila@uni-sopron.hu). Vivat Academia! Vivant Professores!

Fricz-Molnár Péter
a. Selmeci Históriás